

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Problema locuințelor. — Noua lege bancară ceho-slovacă. — Un nou acord pentru aplicarea legii timbrului. — Anteproiectul noului Codice de Comerț al României. — Impozite. — *Jurisdicțiune:* Amendarea membrilor Consiliului de administrație. Convenție de neconcurență la licitație. Ineetarea plășilor. Contract de intermediare. Suspendarea sentinței. Anularea acțiunii. — *Cronică:* Situația sumară a Băncii Naționale. Numere indice (Index numbers). „Parjana”, bancă de credit și economii s. a. Serviciu postal aerian. Tratatativele cu Germania. — Cursul Valorilor la București.

Problema locuințelor.

Deși desbătută și privită în fel și chip, problema locuințelor vedem că rămâne și pe mai departe problemă, până în prezent nerealizându-se mai nimic în sens practic. După zece ani majoritatea populației dela orașe stă imobilizată, neavând posibilitatea să viețuească într-o locuință mai corespunzătoare schimbărilor ce au survenit în acest interval de timp. O familie care locuia înainte de 1916 un apartament mare, spațios și comod, corespunzător poziției sale sociale, cu o chirie pe care o suporta destul de bine bugetul, azi nu poate găsi decât un modest apartament redus la mai puțin de ceea ce ne-am obișnuit a numi „stricte necesar”. E o situație intolerabilă și dacă nu atât în realitate, cel puțin în aparență, dă o impresie de sărăcie țării noastre.

Dacă după războiu s'a construit ceva, foarte puțin de altfel, în raport cu necesitățile populației, aceasta pare să se fi făcut în capitală, însă de prea puțin folos, căci majoritatea locuințelor noi, nu pot fi accesibile decât celor bogăți.

Nouile finuturi au fost supuse unui regim destul de aspru, prin dreptul sta-

tului de-a rechiziționa locuințe pentru funcționarii săi numiți în posturi în aceste regiuni. E un fel de închiriere forțată, care din nenorocire mai dăinuește și azi și care a fost și un motiv pentru care nu s'au mai făcut construcțiuni noi. Statul ar fi trebuit să nu aglomereze prea multe din serviciile sale în câte un centru, iar pe de altă parte, pentru funcționarii mușaji, trebuia să se îngrijească de construirea de locuințe, imobile mari și cu multe apartamente.

Statul a crezut că rezolvă această problemă a locuințelor, finanțând funcționarii săi, pe cei din capitală mai ales, cu scopul de-a construi case. S'a întâmplat ca în locul celor săraci și fără locuințe să beneficieze de acest ajutor câțiva dintre funcționarii mai mari ai instituțiilor de stat, cu avere și locuințe asigurate, cari și-au construit vile în cartierele dela șosea. Nu știm cum se vor întrebuința cele 100 milioane Lei prevăzuți în bugetul actual. Statul obligă prin lege societățile anonime cu un anumit capital, să construească locuințe pentru angajații săi. De ce n'ar fi tot statul, primul care să dea exemplu.

Deși guvernării noastre și edilii municipiilor noastre călătoresc mult prin străinătate, vedem că nu contribuie cu nimic la îmbunătățirea acestei stări de lucruri. Au exemplul orașului Viena, care a construit în ultimii ani cartiere noi, cu mii de apartamente sănătoase și accesibile tuturor cetățenilor.

La criza de locuințe mai contribuie și lipsa de asociabilitate a locuitorilor noștri. Pe când la noi fiecare ar dori să locuească singur în curte — ceea ce e mai costisitor — fie și la periferie cu tot

praful și lipsa totală de confort, în străinătate din contră se observă tendința de-a locui și de-a fi totodată și proprietar, cât mai în centru. În multe țări se obișnuiește să se construească imobile mari, cu mai multe etaje și apartamente, în comun. De altfel s'a și legiferat îndatoririle și raporturile dintre acești coproprietari.

Criza de numerar deasemenea a contribuit și contribuie în bună parte la lăncizarea construcțiilor.

Mult ar promova activitatea edilitară, construirea de locuințe, societățile de construcții, cum sunt în străinătate, cari dispun de capitaluri însemnate și construiesc case în bloc și pe lângă reparația prefului, în anuități, în curs de mai mulți ani.

Astfel de societăți ar trebui create și la noi ori să se deschidă larg porțile țării noastre pentru societățile străine, cu astfel de menire.

Sibiu.

I. N. Bratu.

Noua lege bancară ceho-slovacă

Chestiunea reglementării comerțului de bancă, formează obiect de preocupare și în alte țări, nu numai la noi, unde prezentarea proiectului de lege bancar s'a amânat, precum se știe, până după stabilizare.

În Ceho-Slovacia a elaborat recent un proiect de lege, privitor la afacerile de bancă și de schimb (zarafie), ministerul de finanțe.

Având în vedere reforma proiectată și la noi, dispozițiile, ce le conține proiectul ceho-slovac prezintă deosebit interes și pentru cercurile noastre interesate.

Vom reda deci dispozițiile sale principale.

Conform proiectului de lege ceho-slovac afacerilor de bancă și de schimb aparțin următoarele afaceri: aprobarea de împrumuturi, (cu excepțiunea împrumuturilor pe gaj) scontul și reescontul de polițe și alte creanțe, de hârtii de valoare (efecte) sortabile și de cupoane, primirea de depuneri spre fructificare pe libele și în cont-curent; garanții pentru obligamente; comerțul cu efecte, monede, devize și valute (cu excepțiunea comerțului cu lozuri ale loteriei de clasă) afaceri de depozit spre păstrare etc.

Conform proiectului exercitarea tuturor afacerilor acestora sau și numai a unora din ele constituie o întreprindere de bancă.

Pentru întemeierea astorfel de întreprinderi se cere în viitor aprobarea statului, pe calea ministerului de finanțe, de acord cu cel de comerț.

Autorizare pot primi numai indigenii (cetățenii proprii), ireproșabili și demni de încredere, cu anumite aptitudini și a căror situație materială (avere) este corăspunzătoare mărimii afacerii.

Nu pot obține, sub nici o împrejurare, autorizare de a întemeia o întreprindere bancară, cei judecați pentru crime, sau cei condamnați pentru contravenții provenite din poftă de câștig ori ceice au contravenit legilor pentru scutul valutei și a creditorilor.

Deciziunea de aprobare trebuie să arate apriat pentru care localitate s'a dat autorizarea și dimensiunea întreprinderii.

Întreprinderea autorizată trebuie să-și înceapă activitatea în interval de 3 luni dela autorizare, contrar aprobarea se anulează.

Întreprinderile bancare pot funcționa atât ca firme individuale, cât și ca societăți comerciale.

Pentru deschiderea de sucursale se cere autorizarea specială din partea organelor de stat.

Firma și toate scriptele întreprinderilor bancare trebuie să conțină indicația de bancă, de afacere de bancă d. ex.: cassă de bancă, banchier, cassă de schimb etc.

Autorizarea dată încetează prin moartea întreprinzătorului, desființarea societății, declararea întreprinderii în stare de faliment, condamnarea cu putere de drept a proprietarului pentru crimă și prin retragerea ei din partea statului.

Autorizarea poate fi revocată, dacă ulterior se constată, că nu au existat toate supozițiile pentru aprobare; că întreprinderea bancară a eludat ori a violat dispozițiile legii sau dispozițiile speciale cuprinse în actul de autorizare și în fine, dacă cu prilejul unei revizuirii s'au constatat iregularități, cari ar putea păgubi îndeosebi pe creditorii.

După anularea autorizării întreprinderea trebuie să înceapă imediat licuidarea. Autoritățile numesc un licuidator, cu atribuțiile și obligațiunile prevăzute în legea comercială.

La întreprinderi individuale, în caz de moarte a proprietarului, afacerea poate fi continuată de erezi, fără nici o autorizare specială timp de 3 luni dela deces.

După acest termen întreprinderea sau trebuie să licuideze sau să se ceară și obțină autorizarea pe seama erezilor.

Toate întreprinderile bancare din țară trebuie să se înscrie ca membre la o organizație (asociație) specială, cu sediul în Praga.

Aceasta asociație este o persoană juridică, cu statute aprobate de ministerul de finanțe.

Fiecare întreprindere bancară devine membru a acestei organizații cu ziua înscrierii ei în registrul firmelor. Scopul asociației este să reprezinte și apere interesele profesionale ale membrilor și să controleze

activitatea (administrația) întreprinderilor bancare prin revizori.

Asociația o reprezintă în afară un consiliu de administrație, al căreia organ executiv este un secretar, cu atribuțiuni fixate în statute.

Alte organe ale asociației sunt: adunarea generală, consiliul de cenzori și colegiul controlorilor (revizorilor).

Acesta se compune dintr'un Prim-controlor, un locșitor și un număr corăspunzător de controlori.

Aceștia sunt îndreptățiți să se prezinte în localitățile tuturor membrilor, să facă toate cercetările, ce le află necesare, în special să revizuiască cassieria și contabilitatea și să facă raport către asociație, despre cele constatate.

Controlorii sunt obligați la cea mai desăvârșită și severă discreție, și sunt urmăriți, în caz de indiscreții, pe cale penală.

Pentru acoperirea cheltuielilor asociației și a controlorilor membri pot fi obligați la anumite cotizații anuale.

Toate organele asociației stau sub controlul ministerului de finanțe, care are și dreptul să dizolve consiliile de administrație și de cenzori și să numească în locul lor comisari ai guvernului.

Violarea dispozițiilor legii se pedepsește de autoritățile industriale cu amendele dela 1000—10.000 Cor. cehe, care în caz de neincassabilitate se transformă în arest dela 10 zile până la 3 luni. În caz de recidivă se anulează actul de autorizare de funcționare.

Proiectul mai conține dispoziții transitorii pentru transformarea societăților cu responsabilitate limitată și a societăților pe acțiuni în întreprinderi bancare, precum și despre influința administrației de stat asupra societăților, care se ocupă cu afaceri bancare și de schimb, în sensul noiei legi.

Un acord pentru aplicarea legii timbrului.

Este aproape un an jumătate dela intrarea în vigoare a noiei legi a timbrului.

Cu toate acestea, în multe cercuri, domnește, și azi încă, o mare desorientare asupra aplicării legii din chestiune.

Se aplică singuraticile dispoziții a legii diferit ori greșit, în diferitele părți ale țării, după interpretarea mai mult ori mai puțin competentă și inteligentă, a unei sau altei persoane oficiale și neoficiale, „specialistă” în materie.

Socotim deci a face un bun serviciu băncilor noastre și peste tot cetitorilor acestei reviste, dacă vom reda, în cele următoare, părțile principale dintr'un „Acord”, ce a intervenit, încă la începutul anului, între băncile din capitală, în interesul aplicării uniforme a

textului legii, îndeosebi a părților, cari privesc operațiunile de bancă sau cari normează regule generale, la cari sunt supuse băncile în general.

La stabilirea acestui acord a conlucrat și Comisiunea Centrală a Timbrului.

Iată cele stabilite prin acordul din chestiune:

ARTICOLUL 4.

§ 1. *Petițiunile adresate autorităților se timbrează cu 8 Lei.*

Legea scutește de timbru la art. 22 § 15, petițiunile clienților sau băncilor din străinătate către autorități. Prin urmare când se vor transmite asemenea petițiuni nu se vor timbra.

Comisiunea Centrală a Timbrului a mai decis în ședința dela 2 August 1927 următoarele:

a) Intrucât legea, prin art. 4 § 1, impune cu timbru de 8 Lei numai petițiunile adresate autorităților publice, nu pot fi considerate ca petițiuni și deci supuse Timbrului de 8 Lei, scrisorile de debitare și creditare, cele de remitere de chitanțe, precum și cele pe lângă cari se înaintează un cont, decont, borderou sau extras de cont, când aceste scrisori se înaintează de bănci autorităților publice, în relațiuni comerciale cu ele.

Pentru aceleași motive nu sunt impozabile nici scrisorile băncilor către autorități, prin cari se dau relațiunile cerute.

§ 7. *Anexele depuse cu petițiuni se timbrează cu 1 Leu de fiecare anexă.*

Comisiunea Centrală a Timbrului, în ședința din 2 August 1927 a scutit de timbru anexele petițiunilor netimbrate:

b) Anexele depuse ca accesorii pe lângă diferitele scrisori înaintate de bănci autorităților publice în relațiunile comerciale cu ele, urmează acelaș regim. Dacă scrisorile nu trebuiesc timbrate, nu se vor timbra nici anexele.

§ 10. *Se timbrează cu 10 Lei certificatele eliberate de bănci clienților lor, băncilor, funcționarilor sau altor particulari.*

Cu drept cuvânt, Comisiunea Centrală a Timbrului, prin aceeaș deciziune a hotărât că certificatele cuprind după noțiunea lor, atestarea unor fapte cu scop diferit (adică cu alt scop decât relațiunile dintre bancă și client) și că așa fiind „nu pot fi considerate certificate în sensul legii, scrisorile prin cari se confirmă unui client situațiunea unui cont sau dobânzi plătite ori valoarea cupoanelor încassate”. Asemenea scrisori se vor timbra cu 1, 2 sau 5 Lei, conform art. 4 § 17, ele fiind cuprinse între actele numite *conturi* (adecă deconturi), *borderouri*, etc.

Sunt însă certificate în sensul legii și se vor taxa ca atare orice confirmare a unei situațiuni de bancă destinată a servi în fața unei autorități.

§ 13. *Procurile cari se autentifică, se legalizează sau se certifică* oșebit de taxa de autentificare — se timbrează cu 10 Lei.

Nu poate fi însă considerată ca procură scrisoarea prin care o Bancă face cunoscut altei Bănci sau unui particular că suma sau efectele ce are de primit, urmează să fie predate unui funcționar, aceasta constituind o simplă delegație.

Comisiunea Centrală a Timbrului — fără a da o decizie formală — a refuzat să aprobe un alt punct de vedere al băncilor și anume hotărîrea dela 9 Iulie 1927 prin care băncile s'au înțeles că „nu vor fi timbrate delegațiunile de reprezentare în consiliile de administrație, comitetele de direcție ale societăților și nici mandatele de reprezentare la adunările generale, întrucât legea înțelege să timbreze numai procurile *autentificate* (de Tribunal sau Judecătorie), *legalizate* (de Primărie sau Poliție) sau *certificate* (de avocați conform legii accelerării și avocaților).

Comisiunea interpretează textul în sensul că *orice procură și delegație trebuie timbrată cu 10 Lei*. Când ea se autentifică, legalizează sau certifică, se plătește *în plus* timbrul special de autentificare, legalizare sau certificare.

Băncile au căzut de acord să revină asupra deciziei anterioare și să execute întocmai punctul de vedere al Comisiunii.

§ 14. *Inscrisuri*. Comisiunea Centrală a decis la 2 August 1927 că:

Potrivit § 14 de sub art. 4, orice înscris care constată o convenție, tranzacție sau altei învoielii este supus taxei timbrului de 10 Lei, când este fără valoare, sub 5000 Lei și 20 Lei când valoarea lui trece de 5000 Lei.

Se lămurește că sunt impozabile, conform specificării de mai sus, îndeosebi actele prevăzute de capitolul III, secția II, cum și convențiile *neimpuse de lege la altă taxă de timbru*.

Nu sunt supuse acestei taxe de timbru, actele prevăzute de capitolul II, secția I, petițiuni, anexe, certificate, ordine de plată, borderouri, chitanțe etc., *nici cele dela capitolul III, secția I, dupăcum reiese formal din dispozițiunile ultimului alineat a art. 4 § 14, adecă vânzările de acțiuni sau obligațiuni, cambii, cecuri, contractele de depunere de acțiuni, bani, contractele de credit simplu sau în cont-curent, contractele de împrumut pe gaj, de subrogare, de novațiuni, de cesiuni, de vânzări de mărfuri, de vânzări de valută, cecuri, trate sau monezi străine, de cupoane, contractele de închiriere, arendare, etc.*

§ 15. *Se timbrează cu 2 Lei încheierile remizierilor.*

Este bineînțeles că timbrul se aplică pe fiecare exemplar al încheierii.

§ 16. *Se timbrează cu 2 Lei ordinele de plată, acreditivale sau cele asemănătoare lor.*

Comisiunea Centrală a Timbrului a decis în această privință următoarele:

Taxele de timbru, fiind în principiu taxe de act, acreditivale și ordinele de plată se timbrează — nu ca fapte juridice — ci ca *acte* (instrument probatoriu); de aci două consecințe:

a) Acelaș ordin de plată retransmis, este timbrat de câte ori este dat, chiar pentru aceeaș sumă;

b) Dacă însă într'o scrisoare (act) se cuprind mai multe ordine de plată, se aplică un singur timbru de 2 Lei.

Virimentele între bănci sunt impozabile după aceleași norme de mai sus.

Din cele de mai sus rezultă că Comisiunea Legii Timbrului consideră ca ordin de plată nu numai ordinul de plată prin viriment, dat de un client, dar și virimentul propriu zis, ce are loc între bănci.

Mai rezultă deasemenea că ordinele de plată, acreditivale, scrisorile de credit primite din străinătate în țară, *nu vor fi timbrate de banca, care le-a primit*.

Se timbrează cu 2 Lei ordinele de plată, acreditivale și scrisorile de credit ale băncilor din țară către băncile din străinătate, precum și scrisorile de credit circular.

Ca și sub regimul vechei legi nu se timbrează acreditivale, ordinele de plată sau altele asemenea între Centrala unei bănci și sucursalele sau agențiile sale.

§ 17. *Se timbrează conturile și borderourile cu:*

1 Leu dela 101 la 1.000 Lei

2 „ „ 1.001 „ 10.000 „

5 „ „ 10.001 în sus.

Sensul acestui paragraf Comis. Cent. a Timbrului l-a precizat cum urmează:

Prin conturi, borderouri, taxate conform acestui paragraf se înțeleg deconturile, ce se înaintează clienților și în care se arată modul cum s'a lichidat o realitate sau rezultatul unor *operațiuni* efectuate anterior.

Acest text, care trebuie celit în legătură cu cel dela § 14, este rezumatul deciziei băncilor din procesul-verbal dela 9 Iulie 1927, care rămâne neschimbat, adecă:

Aceste conturi sau borderouri se referă la *deconturile*, ce se înaintează clientului și în care i se arată cum s'a lichidat o realitate, de exemplu:

a) Cu cât s'au cumpărat sau vândut și încasat niște acțiuni, cupoane, cecuri, monezi sau bilete de bancă în valută străină, cât s'a reținut ca timbre, comision etc.;

b) Cât s'a încasat dintr'o creanță, cât s'a plătit ca impozit pe venit, timbre, onorarii de avocat, etc.

Scrisoarea de debitare sau creditare însă conținând chiar mai multe posturi sau în care se prevede un comision luat de bancă nu constituie un borderou sau cont și nu se timbrează.

Deasemenea nu se timbrează cu 1, 2 sau 5 Lei borderourile de vânzare de valute, de cecuri în valută,

trate în valută, obligațiuni, acțiuni, cupoane, etc. ce se liberează cumpărătorului.

Aceste borderouri se timbrează numai cu timbrul proporțional prevăzut de art. 14 § 13, 15 și 16, întrucât din textul art. 4 § 14, din textul Instrucțiunilor Ministerului de Finanțe către Administrațiile Financiare și din adresa formală No. 128.964 din 19 Maiu 1927 a Ministerului de Finanțe către Banca Românească, reiese că actele prevăzute de art. 14 plătesc numai impozitul proporțional, iar nu și timbrul *fix*.

Cu alte cuvinte se va distinge între „socoteala” ce se trimite clientului — care se timbrează cu 1, 2 sau 5 Lei — și între „borderoul” de vânzare de valută sau acțiuni, ce se liberează cumpărătorului — care nu se timbrează cu timbrul de 1, 2 sau 5 Lei, ci numai cu timbrul proporțional.

§ 20. a) *Chitanțele și adeverințele de predare sau plată se timbrează după cum urmează:*

Până la	99 Lei	fără timbru
Dela	100 „ — 10.000 Lei	2 Lei
„	10.001 „ — 50.000 „	5 „
„	50.001 „ — 100.000 „	10 „
„	100.001 „ în sus câte 1 Leu de fiecare	

100.000 Lei sau fracțiune.

Ex.: 100.000 Lei se timbrează cu 10 Lei, 100.010 cu 11 Lei, 200.000 tot cu 11 Lei, 200.001 cu 12 Lei.

Chitanțele de descărcare făcute în însuși cuprinsul unui contract, supus timbrului proporțional, nu sunt supuse timbrului *fix*. Deci primirea unei sume atestată într'un act de vânzare, printr'un act de împrumut pe gaj, un borderou de vânzare de valută, de acțiuni, etc. nu se timbrează. Dacă chitanța este separată (și la bănci lucrul se obicinuește astfel) chitanța va fi timbrată.

Timbrul de pe chitanță se plătește de cel care ordonă plata și va trebui deci vărsat odată cu ordinul de plată sau trecut în debitul ordonatorului.

Cel care incasează plătește timbrul numai când suma este rezultatul unei vânzări de acțiuni, incassări, etc., făcută în interesul său.

Duplicatele sau triplicatele de chitanță nu se timbrează.

Societățile de binefacere sunt scutite de timbru pe chitanțele eliberate de ele (art. 22 § 24). Ele nu sunt scutite de timbru pentru chitanțele cerute de ele pentru a atesta o sumă depusă la o bancă, întrucât chitanța emană dela bănci, iar nu dela Societate.

Timbrul mobil se aplică pe chitanță oricare ar fi valoarea sumei sau valorii primite sau predate, deci pot fi aplicate timbre și peste valoarea de 1000 Lei.

La chitanța de predare de acțiuni valoarea se va calcula după cursul acțiunii dacă este cotate și după valoarea nominală la acțiunile necotate.

Când banca va preda o valută primită din țară sau străinătate, valoarea în vederea timbrării chitanței, se va calcula la cursul zilei.

Cupoanele vor fi calculate după ultimul dividend plătit sau dacă ultima adunare generală a decis cuantumul dividendului după acest cuantum.

Dacă clientul nu cere chitanță, ci se mulțamește cu creditarea în cont, nu se va timbra scrisoarea de creditare, căci timbrul se plătește nu pentru creditare, ci pentru chitanță, care nu este obligatorie.

Deasemenea nu se va timbra chitanța internă cu mențiunea: „valoarea în cont” ce un client liberează unei bănci, când el este beneficiarul unei dispozițiuni de plată și nu ridică suma, ci o lasă în cont. Operațiunea aceasta este internă, iar suma nu iese din cassă băncii.

Tot ca acte interne trebuiesc considerate și chitanțele de primire semnate de funcționarii băncii și referitoare la cheltueli interne pentru inspecții, deplasări, cheltueli de cassă mică și altele asemenea.

§ 20. b) *Extrasele de Cont.*

Extrasele de conturi-curente se timbrează:

Până la	99 Lei	fără timbru
Dela	100 — 10.000 Lei	2 Lei
„	10.001 — 50.000 „	5 „
„	50.001 Lei în sus, oricare ar fi valoarea sumelor trecute și calculate la coloana cea mai mare de virimente	10 Lei.

La extrasele de cont nu se plătește câte un Leu de fiecare 100.000 Lei ca la chitanțe, ci maximum de timbru este 10 Lei, la întregul extras, fie că are una sau mai multe coale. Extrasul se timbrează oricare ar fi timpul la care se referă: săptămânal, lunar, trimestrial, semestrial sau anual.

(Va urma).

Ante-proiectul noului Codice de Comerț al României.

Cartea I.

Despre comerț în general.

(Urmare).

CAP. IX.

Despre pluraritatea exemplarelor și còpiilor.

Secția I. Pluraritatea de exemplare.

Art. 246. — Polița poate fi trasă în mai multe exemplare identice.

Aceste exemplare trebuie să fie numerotate în textul chiar al titlului, fără de care fiecare din ele sunt considerate ca o poliță distinctă.

Orice portor al unei polițe, care nu arată că ea a fost trasă într'un exemplar unic, poate cere pe cheltuiala sa eliberarea mai multor exemplare. În acest scop, el trebuie să se adreseze andosatorului său imediat, care este ținut să-i dea sprijinul pentru a putea acționa contra propriului său andosator și așa mai departe până la trăgător.

Andosatorii sunt ținuti de a reproduce andosamentele lor pe nouile exemplare.

Art. 247. — Plata făcută pe unul din exemplare este liberatorie, chiar atunci când nu s'ar fi stipulat, că această plată anulează efectul celorlalte exemplare. Totuși, trasul rămâne obligat, în virtutea fiecărui exemplar acceptat, dacă nu a obținut restituirea.

Andosatorul, care a transmis exemplarele la mai multe persoane, ca și andosatorii precedenți, sunt obligați în virtutea tuturor exemplarelor, cari poartă semnătura lor și cari nu au fost restituite.

Art. 248. — Acela care a transmis unul din exemplare, trebuie să arate pe celelalte exemplare, numele persoanei în mâinele căruia exemplarul se găsește. Acesta este ținut de a-i remite portorului legitim un alt exemplar.

Dacă ea refuză, portorul nu poate exercita recursul, decât după ce a fost constatat printr'un protest:

1. Că exemplarul trimis spre acceptare nu i-a fost remis la cererea sa;

2. Că acceptarea sau plata nu a fost obținută pe un alt exemplar.

Secția II. Còpii.

Art. 249. — Orice portor al unei polițe are drept a face còpii. Còpia trebuie să reproducă exact originalul, cu andosamentele și orice alte mențiuni pe cari le cuprinde. Ea trebuie să arate unde se oprește.

Ea poate să fie andosată și avalizată, în acelaș mod și cu acelaș efect ca și originalul.

Art. 250. — Còpia trebuie să arate pe deținătorul titlului original. Acesta este ținut de a-i remite sus zisul titlu portorului legitim al còpiei.

Dacă refuză, portorul nu poate exercita recursul contra persoanelor cari au andosat còpia, decât după ce a constatat printr'un protest, că originalul nu i-a fost remis la cererea sa.

CAP. X.

Despre falșuri și alterațiuni.

Art. 251. — Falșificarea unei semnături, chiar aceia a trăgătorului sau a acceptantului, nu poate întru nimic atinge validitatea obligațiunilor celorlalți semnatori.

Art. 252. — În caz de alterare al textului unei cambii, semnatarii posteriori acestei alterări sunt ținuti de termenii textului alterat; semnatarii anteriori acestei alterări sunt ținuti de termenii textului original.

CAP. XI.

Despre prescripțiune.

Art. 253. — Orice acțiune decurgând din cambie contra acceptantului, se prescrie în trei ani dela data scadenței.

Acțiunile portorului contra andosatorilor și contra trăgătorului, se prescriu în un an cu începere dela data protestului dresat în termen, sau dela aceea a scadenței, în caz de clauză de „retour fără cheltueli“.

Acțiunile în recurs ale andosatorilor, unii contra altora și contra trăgătorului, se prescriu în șase luni cu începere din ziua când andosatorul a rambursat polița, cu toate acestea dacă o acțiune sau o urmărire a fost îndreptată contra acestuia din urmă, punctul de plecare al prescripțiunii va fi din ziua notificării citațiunii sau ziua primului act de urmărire.

Art. 254. — Întreruperea prescripțiunii nu are loc decât contra aceluia în privința căruia s'a făcut actul întreruptiv.

(Va urma).

Impozite.

— Hotărîri ale Comisiunii Centrale a Timbrului. —

Acțiuni penale ce se pot stinge prin împăcarea părților. — Actele de procedură nu sunt scutite chiar dacă sunt făcute de inculpat.

Intrucât art. 22, § 21 spune expres că în cazul când acțiunea publică se poate stinge prin împăcarea părților nu există scutire de taxă de timbru, deciziunea Comisiunii Centrale a Timbrului din 11 Iunie 1927 se aplică și actelor de procedură făcute de inculpat, cari vor fi supuși acelorași taxe ca și actele de procedură făcute de reclamant.

Străinii cari au făcut campania în 1916. — Până la dobândirea calității de cetățean român, trebuie să posede bilete de liberă petrecere timbrate.

Calitatea de cetățean român, neputându-se dobândi, chiar de către cei cari au făcut campania din 1916, decât în modurile prevăzute prin decretele legi 3092/1918, 2085/1919 și prin legea naturalizării din 1924 și în fața organelor stabilite prin sus zisele legi — acei cari nu s'au conformat acestor dispozițiuni urmează a fi încă considerați ca străini și deci trebuie să posede bilete de liberă petrecere timbrate conform art. 4, § 41.

Protestul mai multor cambii ale aceluiași debitor de către acelaș creditor. — Executarea mai multor titluri în aceeași situație. — Se fac cereri separate pentru fiecare cambie sau titlu.

În caz când se cere protestarea mai multor cambii sau executarea mai multor titluri executorii, contra aceluiași debitor, se vor face atâtea cereri timbrate, câte proteste se cer și câte titluri se execută indiferent de faptul că e un singur debitor, întrucât pentru fiecare efect protestat și ordonanțe de executare se încheie câte un act judecătoresc.

Registre comerciale. — Impunerea la timbru numai a registrelor prevăzute de codul comercial.

Dispozițiunile art. 4, § 19, fiind clare, în sensul, că sunt supuse la taxele de timbru numai registru jurnal, inventar și registrul de procese-verbale ale consiliilor de administrație și adunării generale, urmează că taxele

de timbru prevăzute de art. 4, § 19 se vor percepe exclusiv numai la aceste registre ale Societăților de orice fel.

Asigurări. — Plata impozitului proporțional odată cu prima. — Consecințe pentru contractele anterioare noiei legi a timbrului.

Impozitul proporțional prevăzut de art. 14, § 18, plăindu-se asupra primelor, el este datorit și se va percepe odată cu plata primelor.

În consecință la asigurările contractate mai înainte de punerea în aplicare a legii timbrului din 1927 impozitul va fi cel prevăzut de legea actuală deoarece primele de asigurare, care dau ființă contractului se plătesc sub imperiul acestei legi și deci sunt impozabile, conform art. 14, § 18, al. a) și b) pentru societățile, ce ființează în țară și conform art. 14, § 18, al. 5 pentru societățile de asigurare neautorizate a funcționa în țară.

Prelungire de brevete pentru băuturi spirtoase. — Impunere.

Prelungirile sau reînnoirile de brevete pentru vânzarea de băuturi se taxează cu 500 Lei ca și un brevet nou.

JURISDICTIUNE.

Amendarea membrilor Consiliului de administrație. Conform art. 221, punct 1, din legea com. membrii Consiliului de administrație (Direcțiunii) și nu direcțiunea vor fi pedepsiți cu amendă, dacă nu înaintează Tribunalului competent, procesele verbale ale adunărilor generale.

(Curtea de apel, Cluj, Secția I No. C. I. 1018/68/1928).

Convenție de neconcurare la licitație. Convenția, ca o parte, în schimbul unei sume de bani, să nu concureze la o vânzare liberă, nu este în contra bunelor moravuri.

(Curtea de Casație, Cluj, I, No. 923 dela 30 April 1928).

Incetarea plăților. Înființarea unui sechestrul strict, față de un comerciant este dovada încetării plăților.

(Curtea de apel, Cluj, Secția III. No. C. 2016/17/1928).

Contract de intermediare. Deși dispozițiunile titlului IX din Cod. Com. se referă numai la curtierii profesioniști, înregistrați, totuși, conform practicei judiciare constante, aceleași principii se aplică și în cazurile, când intermediarul, deși nu este curtier de profesiune, însă este comerciant intermediar. Deci proviziunea stipulată trebuie plătită mijlocitorului.

Proviziunea este scadentă îndată ce contractul încheiat prin intermediare a devenit perfect.

(Curtea de apel, Cluj, No. 1116/11/1924).

Suspendarea sentinței dată de o instanță de apel o poate cere urmăriul numai atunci, dacă pretenziunea lui, de execuție în regres, este periclitată în caz de reformare a sentinței. Art. 83 al legii pentru Curtea de casație și art. 42 legea de execuție.

(Curtea de apel, Cluj, Secția I, No. C. I. 2609/15/1927).

Anularea acțiunii. Acțiunea nu poate fi anulată pe motivul, că reclamanta în scriptul de acțiune n'a indicat textele de lege pe care se bazează. Art. I al legii de accelerare.

(Curtea de apel, Cluj, Secția I, No. C. I. 245/9/1928).

CRONICĂ.

Situația sumară a Băncii Naționale, pe ziua de 18 Aug., a. c. arată la Scont o urcare de Lei 85 mil. (10257 mil.). Conturile diverse active s'au redus în ultimele 8 zile cu Lei 229 mil. la Lei 1204 mil. Diverse conturi dela pasive din contra au crescut dela Lei 5717 mil. la Lei 5755 mil.

Circulația a rămas aproape neschimbată și prezintă cifra de Lei 21049 mil.

Numere indice (Index numbers) După „Argus” în August 1928 s'au scumpit, față de August 1916: alimentele de 54·85 ori, îmbrăcămintea de 70·24 ori, diversele de 37·23 ori.

Media prețurilor tuturor mărfurilor este de 54·10 ori mai mare în August 1928, ca în August 1916, arătând față de Iunie 1928 o creștere de 1%.

„Parțana”, bancă de credit și economii s. a. este firma unei noue întreprinderi bancare, ce a luat ființă în comuna Parța jud. Timiș.

Capitalul social al băncii este de 232.500 Lei, compus din 2325 buc. acțiuni fiecare cu un nominal de 100 Lei.

Membrii direcțiunii sunt dnii: Ioan Rusu, Athanasie Lazar, Nicolae Colariu, Adam Bulzu, Ștefan Milovan, Ștefan Cadi și Gheorghe Mehr.

Serviciu postal aerian intern. Cu începere dela 1 Sept. a. c. s'a introdus în mod oficial serviciul postal aerian pe liniile interne: București—Cluj, București—Galați—Chișineu și București—Iași—Cernăuți.

Pentru scrisorile expediate cu posta aeriană se va plăti, pe lângă taxele postale în vigoare și supra-taxa pentru transportul aerian.

Taxele sunt Lei 5 pentru o scrisoare până la 20 gr. și câte Lei 2, de fiecare 20 gr. sau fracțiune în plus. Pentru cărți postale simple Lei 2

La obiecte recomandate, pe lângă taxele de poștă și avion, o suprataxă fixă de avion de Lei 10.

Tratatивele cu Germania. Cercurile oficiale afirmă, că tratativele în curs cu Germania sunt pe cale să ajungă la un sfârșit satisfăcător.

Propunerile ultime ale guvernului român se apropie atât de mult de propunerile formulate de Germania, în cât încheierea apropiată a acordului este foarte probabilă.

Delegația română s'a reîntors acum câteva zile în țară pentru a raporta asupra mersului tratativilor și a lua noi instrucțiuni.

Sunt speranțe să se ajungă la un rezultat definitiv încă înainte de deschiderea Parlamentului.

Cursul Valorilor la București la 6 Septembrie 1928.

EFACTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	550—600
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	110—120
Scris Rural	5	57— 57 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	56— 56 ¹ / ₂
Scris Urb. Iași	5	55 ¹ / ₂ — 56
Comuna București	4	60— 65
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	70— 75
Imprumutul Național 1916	5	79— 80
Imprumutul Unirii 1919	—	65— 65 ¹ / ₂
Imprumutul Refacerii 1920	5	66 ¹ / ₂ — 67
Renta împrumutării	5	58 ³ / ₄ — 59
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	140—150
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	90— 95

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	13800—13900
Marmorosch Blank & Cie	500	1640—1650
Românească	500	1280—1290
„ pui	500	1140—1160
De Scont	500	450— 460
Comerc. Română	500	1700—1800
Credit Român	500	1340—1370
Generală	500	760— 770
Viticola	500	460— 470
Comerț Craiova	500	1100—1110
Com. Ital. și Rom.	500	770— 780
Albina Sibiu	500	1000—1025
Carpaților	500	400— 410
Franco-Română	500	335— 345

ASIGURĂRI

	Val. nom.	Cursul
Dacia-România	2000	8200—8400
Națională	500	1300—1350
Generală	500	3250—3300
Agricola	500	1100—1200
Steaua României	500	950—1000
Prevederea	200	290— 300
Soc. Urania	1000	1800—1900

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1720—1750
Astra Română	500	3400—3450
Speranța opt.	500	1400—1450
Speranța pui	500	825— 875
Petrol Blok	500	350— 360
Petrolul Rom. opt.	500	975— 990
Petrolul Rom. (pui)	500	550— 580
I. R. D. P. opt.	500	485— 495
I. R. D. P. III vârs.	500	320— 350
Concordia	250	1425—1450
Creditul Minier	500	1410—1420

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	965— 975
C. Tramv. Buc.	500	1280—1290
Govora-Călimănești purtător	200	325— 350
Govora-Călimănești nom.	200	325— 350
Cartea Românească	500	460— 475
Creditul Tehnic purt.	500	510— 520
Creditul Tehnic nom.	500	510— 520
Letea opt.	500	1160—1170
Clădirea Românească	500	920— 930
Mica ex. cup.	500	790— 800
Carpatina	500	1050—1070
Credit Industrial	1000	1145—1155

MONEDE EFECTIVE

Dolari	163.75—164.25
Sterline	800.00—803.—
Lirete	8.75— 8.80
Cor. cehe	4.83— 4.92
Franci francezi	6.52— 6.54
Franci belgieni	4.55— 4.60
Franci elvețieni	32.00— 32.15
Mărci germane	39.25— 39.40
Zloți	18.25— 18.75
Șilingi	23.45— 23.60
Pengő	28.90— 29.10
Dinari	2.88— 2.91
Leva	1.22— 1.24
Drachme	2.14— 2.17
Lire otomane	85.00— 86.—
Napoleon	640.00—650.—